

การรับรู้ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล
ในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลแม่ลาว
อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย

Perception of the Potential of Municipal Council Members
in Local Development: A Case Study of Mae Lao Subdistrict
Municipality, Mae Lao District, Chiang Rai Province

เกตุชญา ธรรมธิ^{*1} ประยูร อิมิวัตร²

Ketchaya Thammathi^{*1} Prayoon Imiwat²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ลาวในการพัฒนาท้องถิ่น 2) เพื่อเสนอแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ลาว เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือประชาชนเขตเทศบาลตำบลแม่ลาว และทำการสนทนากลุ่มร่วมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ สมาชิกสภาเทศบาล ประธานสภาเทศบาล และปลัดเทศบาล เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามและหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการวิจัยพบว่า

* Corresponding author, e-mail: 668970005@cr.ru.ac.th

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹ Graduate student, Faculty of Political Science and Public Administration, Chiang Rai Rajabhat University

² รองศาสตราจารย์ ดร., คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

² Associate Professor, Dr., Faculty of Political Science and Public Administration, Chiang Rai Rajabhat University

ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=3.53$, $SD = 0.91$) อย่างไรก็ตามค่าคะแนนนี้อยู่ในช่วงของระดับดี และมีความแตกต่างของความคิดเห็นสูงในบางด้าน เมื่อพิจารณาแยกตามรายด้าน พบว่า ศักยภาพด้านนิติบัญญัติอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}=3.59$) รองลงมาคือด้านการควบคุมการบริหาร ($\bar{x}=3.53$) และด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{x}=3.51$) ขณะที่ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชนได้คะแนนต่ำสุดที่ ($\bar{x}=3.50$) ซึ่งสะท้อนว่าประชาชนยังมองว่าสมาชิกสภายังขาดการสื่อสารและการสร้างปฏิสัมพันธ์กับชุมชนอย่างทั่วถึง

คำสำคัญ: สมาชิกสภาเทศบาล นิติบัญญัติ การบริหาร การเป็นตัวแทนประชาชน การมีส่วนร่วม

Abstract

This research aimed to 1) study opinions on the potential of Mae Lao Municipality Council members in local development and 2) propose guidelines for promoting the potential of Mae Lao Municipality Council members in local development. This research was quantitative research. The samples used in the research were people in Mae Lao Municipality and group discussions were conducted with key informants, namely, municipal council members, municipal council presidents, and municipal clerks, to present the results of the questionnaire analysis and find guidelines for developing the potential of municipal council members in local development. The quantitative research instrument was a questionnaire. The statistics used were percentage, mean ($\bar{x}$), and standard deviation (SD). The results of the research found that the

potential of municipal council members in local development was overall at a good level ($\bar{x} = 3.53$, $SD = 0.91$). However, this score was in the range below the good level and there were high differences in opinions in some aspects when considering each aspect separately. It was found that the potential in the legislative aspect was at a high level ($\bar{x} = 3.59$), followed by the administrative control aspect ($\bar{x} = 3.53$) and the participation aspect ($\bar{x} = 3.51$), while the public representation aspect received the lowest score at ($\bar{x} = 3.50$), reflecting that the public still viewed that the members of the council still lacked communication and interaction with the community comprehensively.

Keywords: Municipal council members Legislative Administrative Public representative Participation

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็น และถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญในการทางการเมืองการปกครองของชุมชน ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียในการปกครองการบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบและหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรภาครัฐที่จัดตั้งตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง อันเป็นหลักการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่น

ของตน โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบุคลากร งบประมาณ และมีอำนาจอิสระในการบริหารจัดการ ทั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การวางระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ การจัดทำบริการสาธารณะและสวัสดิการสังคม ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล ในการวิจัยนี้เป็นการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตำบล โดยได้ศึกษาถึงศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น ที่มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้กำกับดูแลการปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาเทศบาล เป็นบุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงมาจากประชาชนในเขตเทศบาล มีหน้าที่สำคัญในการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร มีหน้าที่ในกระบวนการนิติบัญญัติอันเกี่ยวข้องกับการร่างและพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อกฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ของเทศบาล และการเป็นตัวแทนของประชาชน การปกครองท้องถิ่นถือเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารในการพัฒนาท้องถิ่น โดยได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นที่ทำการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเข้ามาเพื่อทำหน้าที่ตัวแทนของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่เลือกตั้งผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนตามความมุ่งหวังของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย สมาชิกสภาเทศบาล จึงเป็นผู้นำโดยตำแหน่งในการหลอมความแตกต่างทางความคิด ความสนใจของคนในชุมชนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยที่ไม่มีความขัดแย้ง จึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น โดยในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลแม่ลาวนั้น เป็นเทศบาลขนาดกลางที่ยกฐานะมาจากสุขาภิบาลแม่ลาว มีเขตการปกครองเพียง 4 หมู่บ้าน มีเขตพื้นที่เพียง 5 ตารางกิโลเมตร ซึ่งถือว่าเป็นเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลที่มีพื้นที่ขนาดเล็กเมื่อเทียบกับเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในพื้นที่อื่น ถือว่ามีสัดส่วนที่มากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลกับขนาดพื้นที่ การที่เทศบาลตำบลแม่ลาว มีทิศทางการพัฒนาเกิดขึ้นมาน้อยเพียงใดนั้น สมาชิก

สภาเทศบาลถือเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นนั้นให้เกิดขึ้น การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล จากประชาชนในพื้นที่ทำให้ได้ทราบถึงความคิดเห็นที่ประชาชนมีต่อสภาเทศบาล ในการพัฒนาท้องถิ่นตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล ผู้วิจัยมีความสนใจงานด้านกิจการสภาท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมาชิกสภาท้องถิ่นมีอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ ในอำนาจตามที่ระเบียบ กฎหมายกำหนด จึงได้ศึกษาการรับรู้ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ลาว ที่ปัจจุบันการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล การเข้าร่วมประชุม อบรมโครงการ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ สมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ยังไม่แสดงศักยภาพบทบาทหน้าที่ในตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลออกมาได้อย่างเด่นชัดเท่าที่ควร ทั้งการทำหน้าที่ในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติ การถ่วงดุลอำนาจฝ่ายบริหาร การแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึงในสภา การให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม อบรม การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และบทบาทในการเป็นตัวแทนของประชาชน ที่ต้องมีความรับผิดชอบในการดูแลประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลอย่างมีประสิทธิภาพ นั้น ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลแม่ลาว ซึ่งเป็นเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ขนาดเล็กมีเพียง 4 หมู่บ้าน โอกาสในการพัฒนาท้องถิ่นควรจะมีการพัฒนาสูงเมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีหลายหมู่บ้าน หากสมาชิกสภาเทศบาลมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ มีศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลที่เพียงพอ ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานในเขตเทศบาลดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัย เรื่องศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อศึกษาการรับรู้ศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ลาวในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปตามความมุ่งหวังของประชาชนหรือไม่ และเพื่อเสนอเป็น

แนวทางการเพิ่มศักยภาพที่เหมาะสมในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาเทศบาล
ที่จะนำพาให้เกิดประโยชน์กับประชาชนและท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ลาวในการพัฒนาท้องถิ่น
2. เพื่อเสนอแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ลาว

วิธีการวิจัย

หน่วยข้อมูลที่อยู่ในขอบข่ายการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตการวิจัยด้านประชากรในเขตเทศบาลตำบลแม่ลาว อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย จำนวน 4 หมู่บ้านรวม 1,766 ราย อ้างอิงข้อมูลจากสถิติประชากรจากทะเบียนบ้านเขตเทศบาลตำบลแม่ลาว ณ เดือนกันยายน 2566 เพื่อนำมาหากลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 ใช้วิธีการหากลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมโดยเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่เชื่อถือได้ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้ข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัย โดยใช้สูตรการคำนวณ Taro Yamane ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Stratified random sampling) ดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากรในหมู่บ้าน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยการออกภาคสนามนำแบบสอบถามในการวิจัยที่สมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 4 หมู่บ้าน จำนวน 327 คน ทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ และรายได้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล ประกอบด้วยศักยภาพ บทบาทและการดำเนินการของสมาชิกสภาเทศบาล 4 ด้าน คือ ด้านนิติบัญญัติ ด้านการควบคุมการบริหาร ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน และด้านการมีส่วนร่วม โดยส่วนที่ 2 เลือกใช้ระดับคะแนนแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้คะแนนดังนี้ พัทณี ตูเล๊ะ (2561)

5 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก

4 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับดี

3 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยมาก

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลผลแบ่งเป็น 5 ระดับ

ห่าง 0.8 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 แปลว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 แปลว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 แปลว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 แปลว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 แปลว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการศึกษาวิจัยศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบ 2 วิธี คือ การตรวจสอบความเที่ยงและความตรง

- การตรวจสอบความตรงจะใช้วิธีการตรวจสอบเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ในการตรวจสอบ ให้คำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไขข้อคำถาม เพื่อให้แบบสอบถามมีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

- การตรวจสอบความเที่ยงใช้วิธีการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น ใช้วิธีสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) จากการที่นำแบบสอบถามไปทดสอบ Try out กับประชากรในพื้นที่ใกล้เคียงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย มีค่าเท่ากับ 0.97 ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระต่อข้อคำถาม

กลุ่มที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group discussions) ร่วมกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 7 คน ได้แก่ ประธานสภาเทศบาลตำบลแม่ลาว สมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ลาว และปลัดเทศบาลตำบลแม่ลาว เนื่องจากเป็นผู้ที่มีบทบาทในการดำเนินงานด้านกิจการสภาเทศบาล กระบวนการพัฒนาท้องถิ่น และการเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อนำเสนอข้อมูลผลการวิจัยที่เก็บรวบรวมได้เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ลาว การศึกษาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ได้จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science : SPSS) จัดชุดข้อมูลตามพื้นที่ที่ทำการวิจัย ลงรหัส กรอกรวบรวม และประมวลผลข้อมูลโดยใช้

สถิติคำร้อยละ สรุปประเด็น จัดทำสารสนเทศกลุ่ม เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มศักยภาพที่เหมาะสมในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาเทศบาล

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 46-60 ปี มีสถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.4-ป.7) มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่อาศัยอยู่หมู่ที่ 19 บ้านแม่ลาวหลวงวัด และมีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท

ส่วนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน จากทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านนิติบัญญัติ ด้านการควบคุมการบริหาร ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาถึงศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละด้านแล้วผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลแม่ลาว โดยเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{x}$ 3.53 ,SD = 0.91) ซึ่งอยู่ในระดับมากตามเกณฑ์ที่กำหนด อย่างไรก็ตามคะแนนนี้อยู่ในช่วงล่างของระดับมาก และค่า (SD) ที่ค่อนข้างสูงแสดงถึงความแตกต่างของความคิดเห็นในกลุ่มตัวอย่าง เมื่อพิจารณาแยกตามด้านพบว่า ด้านที่มีศักยภาพมากที่สุด คือ ด้านนิติบัญญัติ ($\bar{x}$ 3.59 ,SD = 0.86) รองลงมา คือ ด้านการควบคุมการบริหาร ($\bar{x}$ 3.53,SD = 0.81) ตามด้วยด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{x}$ 3.51,SD = 0.97) ส่วนด้านที่ได้คะแนนต่ำสุดคือ ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน ($\bar{x}$ 3.50,SD = 0.96) ค่า SD ในบางด้าน เช่น ด้านการมีส่วนร่วม (SD = 0.97) และด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน (SD = 0.96) ค่อนข้างสูง ซึ่งสะท้อนว่าประชาชนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาล

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ลาวในการพัฒนาท้องถิ่น

1. ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านนิติบัญญัติ จากผลการศึกษาวิจัยที่พบว่าศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลแม่ลาว ด้านนิติบัญญัติ มีระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาวุฒิ มุนีปภา และ สุริยะ ประกายสาธก (2565) เรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวานในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เพราะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคนมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง โดยสถานภาพและบทบาทที่ได้รับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในบทบาท สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิสรารามัญอุดม (2556) เรื่อง บทบาทด้านนิติบัญญัติของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรี กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม สรุปผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความรู้และประสบการณ์ เกี่ยวกับกระบวนการด้านนิติบัญญัติดี อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้แตกต่างกับการงานวิจัยของ ภพธรรม สิงห์เรือง (2558) เรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาเทศบาลตำบลกลางดง อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ซึ่งพบว่าบทบาทในสภาในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลกลางดงมีบทบาทน้อย อาจเนื่องจากโครงสร้างเทศบาลและปัจจัยด้านประสบการณ์ของสมาชิกสภาแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลแม่ลาว ด้านนิติบัญญัติ มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดกว่าด้านอื่นนั้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้เข้าร่วม

รับฟังการประชุมสภา ไม่ทราบถึงบทบาทในการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาว่ามีบทบาทที่ต้องยึดโยงกับระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น มีเพียงการรับทราบเบื้องต้นว่าสมาชิกสภาเทศบาลเข้าร่วมการประชุมสภา มีการเสนอขอและติดตามความก้าวหน้าของโครงการต่าง ๆ ในเขตพื้นที่เท่านั้น และที่ผ่านมาสมาชิกสภาเทศบาลหลายท่านเคยได้รับเลือกตั้งให้เข้ามาดำรงตำแหน่ง ทำให้มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลที่สามารถสร้างความมั่นใจในการเป็นตัวแทนของประชาชน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการที่สมาชิกสภามีประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อบทบาทด้านนิติบัญญัติ

2. ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการควบคุมการบริหารของฝ่ายบริหาร คือฝ่ายนายกเทศมนตรี ซึ่งจากผลการวิจัยศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการควบคุมการบริหาร นั้นมีระดับมากรองลงมา สอดคล้องกับการวิจัยการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ของ ธนิษฐา ชิมกระโทก และ อนุจิตร ชินสาร (2559) พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการรับรู้มากที่สุดคือด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน รองลงมาคือ บทบาทด้านการควบคุมการบริหาร

จากการที่สมาชิกสภาเทศบาลในพื้นที่มีบทบาทในการควบคุมดูแลการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร บทบาทในการประชุมสภาเทศบาลมีการอภิปรายสอบถาม ติดตามการดำเนินงานโครงการต่างๆ ในเขตพื้นที่ทุกคราวในการประชุมสภาเทศบาล ส่วนบทบาทนอกสภานั้น สมาชิกสภาเทศบาลจะมีการเข้าร่วมประชุมกับทางชุมชน ซึ่งได้แสดงบทบาทหน้าที่ผู้ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน และสมาชิกสภาเทศบาลบางรายจะตรวจสอบ ดูแล ติดตามการดำเนินงานโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ในชุมชน และช่วยสอดส่องดูแลโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่เสียหายหรือดำเนินการก่อสร้างไม่เรียบร้อยเพื่อป้องกันการเกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน แต่จะ

เป็นสมาชิกสภาเทศบาลบางรายเท่านั้นที่แสดงบทบาทหน้าที่ ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากขนาดพื้นที่เทศบาลเล็ก มีประชากรเพียง 1,766 ราย ทำให้สมาชิกสภาเทศบาลมีโอกาสตรวจสอบการบริหารและติดตามโครงการพัฒนาได้อย่างใกล้ชิด

3. ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วม จากผลการวิจัยศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมนั้นมีระดับมากถัดจากการควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสุตวรธรรมกิจ, ผศ.ดร. (2563) เรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการวางแผนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองพอก อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการวางแผนการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิษฐกานต์ ต่อโชติ (2559) เรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมนั้นเป็นสิ่งที่ส่งเสริมศักยภาพของสมาชิกสภาเทศบาลได้เป็นอย่างดี ถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกสภาเทศบาลและประชาชน ให้เห็นถึงความร่วมมือ สามารถสะท้อนการรับรู้รับฟังความคิดเห็น สภาพปัญหาของประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี เพื่อนำไปสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่จะแสดงบทบาทเหล่านี้จากการเข้าร่วมประชุมกับทางชุมชนเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนที่ได้สะท้อนปัญหาความต้องการในชุมชน

4. ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการเป็นตัวแทนประชาชน จากผลการวิจัยศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิก

สภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการเป็นตัวแทนประชาชนนั้นมีระดับมาก แต่ภาพรวมแล้วเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากทั้งหมด 4 ด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภพธรรม สิงห์เรือง (2558) เรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาเทศบาลตำบลกลางดง อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย พบว่าบทบาทนอกสภาในฐานะเป็นตัวแทนของประชาชนในการสะท้อนความต้องการของประชาชน สมาชิกสภาเทศบาลตำบลกลางดงมีบทบาทมาก แต่ไม่สอดคล้องงานวิจัยของ ขวัญธิดา ศศิสุวรรณ (2559) เรื่อง การศึกษาบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้กับการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งบทบาทการเป็นตัวแทนของประชาชน ถือว่าเป็นบทบาทที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้แสดงได้ชัดเจนที่สุด และ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาวุฒิ มุณีปภา และ สุริยะ ประกายสาธก (2565) เรื่องบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวานในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่าบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวานในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวานส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่นซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชน ในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้สามารถสะท้อนปัญหา ความต้องการ และความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าสมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ที่ประชาชนในท้องถิ่นเลือกตั้งเข้ามาให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และเป็นผู้สะท้อนปัญหาความต้องการในชุมชนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรู้ รับทราบปัญหาเพื่อนำไปสู่กระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหา และสมาชิกสภาเทศบาลเป็นคนในเขตพื้นที่ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน ในพื้นที่เป็นอย่างมาก ดังนั้นศักยภาพด้านการเป็นตัวแทนของประชาชนจึงควรมีความชัดเจนเด่นชัด การที่ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล ในด้านการเป็นตัวแทนของประชาชนมีระดับมาก แต่มีระดับน้อยที่สุดจากภาพรวมทั้ง 4 ด้านนั้น

สมาชิกสภาเทศบาลมีการสื่อสารพบปะทักทายกับประชาชนไม่ทั่วถึง และมีการปฏิสัมพันธ์กับประชาชนไม่สม่ำเสมอ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ลาว จากการสนทนากลุ่ม (Focus group discussions)

1. แนวทางการเพิ่มศักยภาพด้านนิติบัญญัติ

สมาชิกสภาเทศบาลที่เข้ามาดำรงตำแหน่งส่วนใหญ่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาใหม่ ซึ่งพบว่ายังไม่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลมาก่อน ควรส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น เนื่องจากมีข้อระเบียบกฎหมายท้องถิ่นที่ควรรู้เกี่ยวกับการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาท้องถิ่น เช่น การจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย การแปรรูปที่ดิน เป็นต้น ควรมีการศึกษาข้อระเบียบการประชุมสภาอยู่เสมอ และใช้ศึกษาควบคุมระหว่างการประชุมสภาเทศบาล และจะเห็นได้ว่าการที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลมาก่อนเป็นสิ่งที่สามารถส่งเสริมศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นและเป็นที่ยอมรับได้

2. แนวทางการเพิ่มศักยภาพด้านการควบคุมการบริหาร

การทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกสภาเทศบาลและฝ่ายบริหารเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารจัดการและพัฒนาท้องถิ่น เพราะการดำเนินงานตามนโยบายที่ดีย่อมทำให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีตามมาทำให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปในทิศทางที่ดี ซึ่งพบว่าการประชุมสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลไม่มีการตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหาร แต่มีการอภิปรายซักถามในประเด็นที่สงสัย มีการติดตามความก้าวหน้าแผนงานโครงการที่ดำเนินการในชุมชน การแสดงความคิดเห็นในสภาเทศบาลที่ไม่มีความขัดแย้งเนื่องจากการทำงานเป็นไปในแนวทางเดียวกันทำให้มีความเห็นอกเห็นใจกันสามารถลดความขัดแย้ง

สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ ควรมีการส่งเสริมศักยภาพการพัฒนาท้องถิ่น โดยการปฏิบัติงานที่เปิดเผยและมีการรายงานผลการดำเนินงานต่อสภาเทศบาลเสมอ

3. แนวทางการเพิ่มศักยภาพด้านการตัวแทนของประชาชน

ควรมีแนวทางส่งเสริมศักยภาพการพัฒนาท้องถิ่นโดยการให้ความสำคัญในการเข้าร่วมประชุม การเข้าร่วมกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ทั้งในชุมชน กิจกรรมที่ทางเทศบาล จัดขึ้น และกิจกรรมของทางอำเภออยู่เสมอ เพื่อจะได้มีโอกาสพบปะประชาชนได้มากขึ้น และทำให้ประชาชนได้เห็นบทบาท รวมทั้งการชี้แจงให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจ เรื่องแผนชุมชนเพื่อนำไปสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาให้สมาชิกสภาเทศบาล มีบทบาทเป็นตัวแทนประชาชนที่เข้มแข็งขึ้น ควรมีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น จากประชาชนอย่างสม่ำเสมอ หรือเพิ่มช่องทางสื่อสารระหว่างสมาชิกสภาเทศบาลกับชุมชน เช่น การสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์หรือแอปพลิเคชันของเทศบาล

4. แนวทางการเพิ่มศักยภาพด้านการมีส่วนร่วม

ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาเทศบาลกับประชาชนในการรับฟังความคิดเห็นเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับชุมชน เพื่อเสริมสร้างกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญของชุมชนร่วมกัน เพราะประชาชนในชุมชนเป็นผู้ที่สะท้อนปัญหาความต้องการได้ดีที่สุด สร้างความเข้าใจที่ตรงกัน ลดความขัดแย้ง ทำให้มองเห็นทิศทางในการพัฒนาท้องถิ่นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลแม่ลาว อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ศึกษาการรับรู้ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ลาว ในด้านนิติบัญญัติ ด้านการควบคุมการบริหาร ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน และด้านการมีส่วนร่วมตามวัตถุประสงค์การวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างใน

พื้นที่นำข้อมูลมาวิเคราะห์ผล และทำการสนทนากลุ่มเพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและหาแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ลาวจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือสมาชิกสภาเทศบาล และผู้เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ลาว อยู่ในระดับสูงทั้งภาพรวมและรายด้าน ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

จากการวิเคราะห์ผลที่ได้นำไปสู่การสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ สมาชิกสภาเทศบาล ประธานสภาเทศบาล และปลัดเทศบาล ทำให้ทราบแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่ลาว ด้านนิติบัญญัติ โดยควรเข้ารับการฝึกอบรมด้านนิติบัญญัติ การพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เป็นต้น สมาชิกสภาเทศบาลควรมีการศึกษาระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่นอยู่เสมอ รวมทั้งการมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลมาก่อนส่งผลให้มีศักยภาพด้านนิติบัญญัติ ด้านการควบคุมการบริหารมีแนวทางส่งเสริมศักยภาพโดยการอภิปราย ชักถาม ติดตามความก้าวหน้าโครงการและการทำงานเป็นทีมมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทำให้สามารถลดความขัดแย้งส่งผลให้การบริหารงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ควรมีการส่งเสริมศักยภาพการพัฒนาท้องถิ่นโดยการปฏิบัติงานที่เปิดเผยและรายงานผลการดำเนินงานต่อสภาเทศบาลเสมอ ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน แนวทางในการส่งเสริมศักยภาพโดยสมาชิกสภาเทศบาล ควรร่วมกิจกรรมโครงการเพื่อพบปะประชาชน เพื่อแสดงให้เห็นบทบาทหน้าที่ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการชี้แจงผลักดันโครงการเข้าสู่แผนชุมชนเพื่อนำไปสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวนประชากรน้อยอาจทำให้สมาชิกสภาเข้าถึงประชาชนได้ง่ายขึ้น และด้านการมีส่วนร่วม โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อสะท้อนปัญหาความต้องการที่เกิดขึ้นในชุมชนให้ได้รับการแก้ไขต่อไป ซึ่งบริบท

เฉพาะของเทศบาลตำบลแม่ลาวนั้นได้ยกฐานะมาจากสุขาภิบาลมีพื้นที่และจำนวนประชากรน้อยทำให้สมาชิกสภาเทศบาลเข้าถึงประชาชนได้ง่ายขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญจิตตา ศศิสุวรรณ. (2559). **บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้กับการพัฒนาท้องถิ่น** [การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5803011054_5060_5061.pdf
- ชนิสรา รามัญอุดม. (2555). **บทบาทด้านนิติบัญญัติของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลที่เป็นสตรี : กรณีศึกษาสภาเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม** [วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช].
[file:///C:/Users/ACER/Downloads/Thesbib135408%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/ACER/Downloads/Thesbib135408%20(3).pdf)
- ณิษฐกานต์ ต่อโชติ. (2559). **การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว** [งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา].
<https://buuir.buu.ac.th/bitstream/1234567890/12526/1/Fulltext.pdf>
- ณิษฐา ชีมกระโทก, อนุจิตร ชินสาร. (2559). **การรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 10(3), 53-60.**
<https://so04.tcithaijo.org/index.php/NRRU/article/view/94850/74125>
- พระครูสุตวรธรรมกิจ, ผศ.ดร. (2563). **การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองพอก อำเภอวังขุรี จังหวัดร้อยเอ็ด.วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์รวมสมัย, 1(2), 12-20.**
<https://so09.tci-thaijo.org/index.php/JSMS/article/view/529/127>

- พັນนี ตูเล๊ะ. (2561). ศักยภาพผู้นำชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความเข้มแข็ง ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ในจังหวัดนราธิวาส. **วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 5(2), 74-86.
<https://so05.tcithaijo.org/index.php/pnuhuso/article/view/115931/100080>
- ภพธรรม สิงห์เรือง. (2558). บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาเทศบาลตำบลกลางดงอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย [การค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช].
[file:///C:/Users/ACER/Downloads/150185%20\(15\).pdf](file:///C:/Users/ACER/Downloads/150185%20(15).pdf)
- เมธาวุฒิ มณีปภา, สุริยะ ประกายสาธก. (2565). บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวานในการพัฒนาท้องถิ่น. **วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**, 5(3), 119-134.
<https://so01.tcithaijo.org/index.php/WPSMS/article/view/256729/171901>